

**ASSEMBLÉE RÉUNIE
DE LA COMMISSION
COMMUNAUTAIRE COMMUNE**

**Compte rendu intégral
des interpellations et
des questions orales**

Commission de la Santé

**RÉUNION DU
MERCREDI 9 DÉCEMBRE 2015**

**VERENIGDE VERGADERING
VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

**Integraal verslag
van de interpellaties en
mondelijke vragen**

Commissie voor de Gezondheid

**VERGADERING VAN
WOENSDAG 9 DECEMBER 2015**

Le **Compte rendu intégral** contient le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs. Les traductions - *imprimées en italique* - sont publiées sous la responsabilité du service des comptes rendus. Pour les interventions longues, la traduction est un résumé.

Publication éditée par le
Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale
Direction des comptes rendus
tél 02 549 68 02
fax 02 549 62 12
e-mail criv@parlbru.irisnet.be

Les comptes rendus peuvent être consultés à l'adresse
<http://www.parlbruparl.irisnet.be/>

Het **Integraal verslag** bevat de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling - *cursief gedrukt* - verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst verslaggeving. Van lange uiteenzettingen is de vertaling een samenvatting.

Publicatie uitgegeven door het
Brussels Hoofdstedelijk Parlement
Directie verslaggeving
tel 02 549 68 02
fax 02 549 62 12
e-mail criv@bruparl.irisnet.be

De verslagen kunnen geconsulteerd worden op
<http://www.parlbruparl.irisnet.be/>

SOMMAIRE**INHOUD**

QUESTION ORALE

4

MONDELINGE VRAAG

4

Question orale de Mme Brigitte Grouwels

4

Mondelinge vraag van mevrouw Brigitte Grouwels 4

à M. Pascal Smet, membre du Collège réuni, compétent pour la Politique d'aide aux personnes, les Prestations familiales et le Contrôle des films,

aan de heer Pascal Smet, lid van het Verenigd College, bevoegd voor het Beleid inzake Bijstand aan Personen, het Gezinsbeleid en de Filmkeuring,

et à Mme Céline Fremault, membre du Collège réuni, compétente pour la Politique d'aide aux personnes, les Prestations familiales et le Contrôle des films,

en aan mevrouw Céline Fremault, lid van het Verenigd College, bevoegd voor het Beleid inzake Bijstand aan Personen, het Gezinsbeleid en de Filmkeuring,

concernant "les aidants proches en Région de Bruxelles-Capitale".

betreffende "de mantelzorgers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest".

*Présidence : Mme Khadija Zamouri, présidente.
Voorzitterschap: mevrouw Khadija Zamouri, voorzitter.*

QUESTION ORALE

Mme la présidente.- L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Grouwels.

QUESTION ORALE DE MME BRIGITTE GROUWELS

À M. PASCAL SMET, MEMBRE DU COLLÈGE RÉUNI, COMPÉTENT POUR LA POLITIQUE D'AIDE AUX PERSONNES, LES PRESTATIONS FAMILIALES ET LE CONTRÔLE DES FILMS,

ET À MME CÉLINE FREMAULT, MEMBRE DU COLLÈGE RÉUNI, COMPÉTENTE POUR LA POLITIQUE D'AIDE AUX PERSONNES, LES PRESTATIONS FAMILIALES ET LE CONTRÔLE DES FILMS,

concernant "les aidants proches en Région de Bruxelles-Capitale".

Mme la présidente.- Le ministre Pascal Smet répondra à la question orale.

La parole est à Mme Grouwels.

Mme Brigitte Grouwels (CD&V) (*en néerlandais*).- *Selon les résultats d'une étude du gouvernement flamand sur l'aide de proximité en Flandre, le nombre d'adultes prenant soin d'un membre de la famille, ami ou voisin malade ou âgé a diminué en 2014 par rapport à 2011 (26% contre 38%). En outre, le nombre d'aidants proches ressentant ces soins comme très accaparants est passé de 17,7% à 23,2% en trois ans à peine.*

En général, le rôle d'aidant proche n'est pas choisi, mais s'impose progressivement en raison de la dégradation de la santé d'un proche.

MONDELINGE VRAAG

Mevrouw de voorzitter.- Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Grouwels.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW BRIGITTE GROUWELS

AAN DE HEER PASCAL SMET, LID VAN HET VERENIGD COLLEGE, BEVOEGD VOOR HET BELEID INZAKE BIJSTAND AAN PERSONEN, HET GEZINSBELEID EN DE FILMKEURING,

EN AAN MEVROUW CÉLINE FREMAULT, LID VAN HET VERENIGD COLLEGE, BEVOEGD VOOR HET BELEID INZAKE BIJSTAND AAN PERSONEN, HET GEZINSBELEID EN DE FILMKEURING,

betreffende "de mantelzorgers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest".

Mevrouw de voorzitter.- Minister Pascal Smet zal de mondelinge vraag beantwoorden.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels (CD&V).- De studiedienst van de Vlaamse regering maakte onlangs de resultaten bekend van een onderzoek naar informele zorg of mantelzorg in Vlaanderen. Bepaalde resultaten vond ik ronduit onrustwekkend. Zo blijkt dat het aantal Vlaamse volwassenen dat in 2014 zorg droeg voor een ziek of ouder familielid, vriend of buur, afnam ten opzichte van 2011. Terwijl in 2011 nog 38% van de volwassenen aan mantelzorg deed, daalde dat aantal in 2014 tot 26%. Een ander gegeven uit de studie is dat het aantal mantelzorgers dat de zorg als erg belastend ervaart, in amper 3 jaar tijd steeg van 17,7 naar 23,2%.

Même si nous ne disposons pas de chiffres sur l'évolution du nombre d'aidants proches dans la Région de Bruxelles-Capitale, la problématique est très similaire à celle que connaît la Flandre et, dans les deux Régions, les aidants proches sont soumis à une pression horaire grandissante.

Nombre de Bruxellois réclamant des soins sont en situation précaire et peuvent compter, moins qu'ailleurs, sur l'aide d'autrui. Il faut absolument éviter une baisse du nombre d'aidants proches, surtout que le gouvernement s'est engagé en faveur d'une "socialisation des soins" pour permettre aux personnes concernées de continuer à habiter chez elles le plus longtemps possible.

Vu le vieillissement de la population, Bruxelles a besoin de plus d'aidants proches, et les autorités ont donc le devoir d'offrir à ces derniers un soutien optimal.

Le Collège réuni dispose-t-il, par analogie avec le gouvernement flamand, de chiffres récents sur l'évolution du nombre d'aidants proches en Région de Bruxelles-Capitale? Pouvez-vous donner un aperçu du profil des aidants proches bruxellois et les distribuer selon l'âge et le sexe? Avez-vous des chiffres reflétant la charge des soins assurés par les aidants proches? Quelles initiatives prenez-vous pour augmenter le nombre d'aidants proches à Bruxelles et pour alléger leur horaire chargé?

Mme la présidente.- La parole est à M. Smet.

M. Pascal Smet, membre du Collège réuni (en

Mensen kiezen er in veel gevallen niet voor om 'mantelzorger' te worden. Het is een situatie waar ze geleidelijk aan inrollen, op het moment dat een familielid of een andere naaste met de gezondheid begint te sukkelen. Vaak gaat die mantelzorg ten koste van de eigen vrije tijd.

Specifieke cijfers over de evolutie van het aantal mantelzorgers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest lijken helaas te ontbreken. De problematiek in Vlaanderen vertoont wel veel gelijkenissen met de situatie in Brussel. Zo staan de mantelzorgers in beide gewesten onder toenemende tijdsdruk.

Specifiek voor Brussel is dat heel wat hulpbehoevenden in een precare financiële situatie verkeren en minder dan elders kunnen terugvallen op hulp van anderen. Een terugval van het aantal mantelzorgers moeten we absoluut vermijden, vooral omdat de overheid resoluut heeft ingezet op de 'vermaatschappelijking van de zorg'. Dat houdt in dat mensen met een zorgvraag zo lang mogelijk volwaardig deel blijven uitmaken van de samenleving en dus ook zelfstandig blijven wonen.

Zeker in het licht van de verzilvering heeft Brussel nood aan meer mantelzorgers. Mantelzorg zal immers steeds belangrijker worden in onze vergrijzende samenleving. De overheid heeft dan ook de plicht om mantelzorgers optimaal te ondersteunen.

Beschikt het Verenigd College, naar analogie met de Vlaamse regering, over recente cijfers inzake de evolutie van het aantal mantelzorgers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest? Kunt u een overzicht geven van de profielen van de Brusselse mantelzorgers? Kunt u daarbij een onderscheid maken volgens geslacht en leeftijd? Beschikt u over cijfers die inzicht bieden in de zorgbelasting van de Brusselse mantelzorgers? Welke initiatieven neemt u om het aantal mantelzorgers in Brussel toe te laten nemen? Welke initiatieven neemt u om de tijdsdruk waaronder Brusselse mantelzorgers gebukt gaan, te verlichten?

Mevrouw de voorzitter.- De heer Smet heeft het woord.

De heer Pascal Smet, lid van het Verenigd

néerlandais).- Comme Mme Grouwels, je pense que l'aide de proximité constitue un maillon indispensable de la chaîne des soins aux malades et personnes âgées vivant à domicile et mérite, à ce titre, un soutien public suffisant.

L'édition 2013 de l'Enquête de santé nationale de l'Institut scientifique fédéral de santé publique (ISP), la première à prendre en compte les prestataires de soins non professionnels, renferme des chiffres pertinents pour les trois Régions. Selon les résultats de cette enquête, 18% des Bruxellois déclarent être aidants proches, soit le double de la moyenne nationale de 9%.

Les aidants se composent à 20% de femmes, contre 17% d'hommes. Ils se répartissent de manière assez similaire dans les différentes catégories d'âge, à savoir entre 14% et 22%. Les tranches d'âge des 25-34 ans et des plus de 74 ans présentent les taux d'aidants proches les plus bas.

Pour ce qui est de la charge horaire que représentent les soins de proximité, 64% des aidants proches bruxellois consacrent moins de dix heures par semaine à l'aide informelle, 22%, dix heures, et 14%, vingt heures et plus.

Le réseau d'aide de proximité est bien plus développé en Région bruxelloise, ce qui s'explique peut-être par une forte population d'origine étrangère. Pourtant, ce plus grand engagement ne va pas de pair avec un investissement plus élevé en temps.

La poursuite de la politique actuelle en matière d'aide de proximité se traduit par le soutien de l'asbl Huis voor gezondheid, qui vous est chère. Avec l'aide de la Commission communautaire commune (Cocom), cette asbl a organisé, en collaboration avec l'asbl francophone Aidants proches, la deuxième Semaine des aidants proches dans le but d'encourager des organisations à proposer des activités aux aidants proches, les informer et les soutenir.

Durant cette législature, le Collège réuni prendra d'autres mesures en vue d'une politique globale et cohérente en matière de soutien aux aidants proches. Les plans pluriannuels d'investissements dans l'infrastructure des maisons de repos exploitées par le secteur public et le secteur non

College.- Ik ben het eens met mevrouw Grouwels dat mantelzorg een onmisbare schakel is in de zorg voor zieken en bejaarden die thuis wonen en een verblijf in de residentiële zorg uitstellen. Mantelzorg verdient dan ook voldoende overheidssteun.

In de Gezondheidsenquête 2013 van het federale Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (WIV) vinden we een aantal relevante cijfergegevens terug voor de verschillende gewesten.

Aangezien de niet-professionele zorgverleners pas in 2013 in de Gezondheidsenquête werden opgenomen, kunnen we de evolutie van de cijfers nog niet nagaan. Overeenkomstig de resultaten van de Gezondheidsenquête geeft ongeveer 18% van de Brusselaars aan mantelzorger te zijn. Dat percentage ligt beduidend hoger dan in de andere gewesten, aangezien het gemiddelde voor België slechts 9% bedraagt.

Wat de indeling van de mantelzorgers naar geslacht betreft, bedraagt het percentage vrouwen 20% tegenover 17% voor de mannen. Het verschil is dus niet significant. Wat de leeftijd betreft, zijn de percentages voor de verschillende leeftijdscategorieën vrij gelijklopend, namelijk tussen 14 en 22%. De laagste percentages, met name 14 tot 15%, bevinden zich in de categorie tussen 25 en 34 jaar en de categorie vanaf 75 jaar.

Wat de zorgbelasting betreft, zegt 64% van de Brusselse mantelzorgers minder dan 10 uur per week aan de mantelzorg te besteden. Bij 22% van hen is dat 10 uur per week en bij 14% 20 uur of meer.

In het rapport van de Gezondheidsenquête staat letterlijk dat het netwerk aan informele hulpverlening veel sterker ontwikkeld is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dat houdt wellicht verband met de specifieke samenstelling van de bevolking, namelijk een relatief hoog aantal inwoners van vreemde origine. Een tweede vaststelling is dat dat grotere engagement van de Brusselaars niet samengaat met een hogere tijdsinvestering. Het percentage dat wekelijks minstens 20 uur aan informele zorg besteedt, is in Brussel immers kleiner dan in Vlaanderen.

marchand étudient déjà une offre semi-résidentielle, comme les centres de court séjour et les centres de jour.

Les membres du Collège réuni compétents pour la politique d'Aide aux personnes (Mme Fremault et moi-même) et la politique de la Santé (MM. Gosuin et Vanhengel) élaborent de concert un projet pilote de soins aux personnes âgées prévoyant la coordination des initiatives de soins (aide de proximité et soins à domicile) à l'échelle d'un quartier. La mesure sera ensuite généralisée afin que chaque personne reçoive l'aide dont elle a besoin, quel que soit son lieu de résidence en Région bruxelloise.

In een eerste stadium wordt het huidige beleid inzake mantelzorg voortgezet door steun aan de vzw Huis voor Gezondheid, dat u dierbaar is. Met steun van de GGC heeft die voor de tweede maal een Week van de Mantelzorg georganiseerd, in samenwerking met de Franstalige vzw Aidants Proches. Tijdens die week was het de bedoeling om organisaties te mobiliseren om activiteiten voor mantelzorgers te organiseren, mantelzorgers te informeren en te ondersteunen. Het Huis voor Gezondheid zette zich tijdens die week ook zelf in om de mantelzorgers te informeren over activiteiten en steun waar ze mogelijk een beroep op kunnen doen. Die informatie verstrekte de vzw via haar eigen website, maar ook via verenigingen en ziekenfondsen.

Het Verenigd College zal gedurende deze legislatuur verdere stappen ondernemen om een globaal en samenhangend beleid uit te werken. Bij de bespreking van de meerjarenplannen voor investeringen in de infrastructuur van de rusthuizen die worden uitgebaat door de publieke en de niet-commerciële privésector, wordt nu al aandacht besteed aan een semiresidentieel aanbod, zoals bijvoorbeeld de centra voor kortverblijf en de dagcentra. Dat kan worden beschouwd als een steunmaatregel ten gunste van de mantelzorg.

De leden van het Verenigd College bevoegd voor het Beleid inzake Bijstand aan Personen (mevrouw Fremault en ikzelf) en die bevoegd voor het Gezondheidsbeleid (de heer Gosuin en de heer Vanhengel) werken samen aan een initiatief om een op de buurt gerichte ouderenzorg uit te proberen. Daarbij wordt alle zorgverstrekking in een bepaalde buurt gecoördineerd. Er wordt rekening gehouden met alle initiatieven, van mantelzorg tot thuiszorg.

Natuurlijk is dit pas het beginpunt van een proces om een algemeen zorgaanbod op het getouw te zetten waarbij elke persoon de zorg krijgt die hij nodig heeft, ongeacht zijn woonplaats in het Brussels Gewest.

Mme la présidente.- La parole est à Mme Grouwels.

Mevrouw de voorzitter.- Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mme Brigitte Grouwels (CD&V) (en néerlandais).- *Je me réjouis des initiatives prévues. Les centres de court séjour et les centres de jour*

Mevrouw Brigitte Grouwels (CD&V).- Ik ben verheugd over de initiatieven die u in het vooruitzicht stelt. Als ik uw bevoegdheid in het

répondent à un réel besoin des aidants proches. Je soutiens pleinement votre projet d'aide de proximité à l'échelle d'un quartier invitant les voisins à réellement s'entraider.

Existe-t-il déjà des plans pour lancer des soins semi-résidentiels ou des centres de court séjour ? Si oui, de combien d'initiatives s'agit-il et comment sont-elles réparties dans la Région ?

Mme la présidente.- La parole est à M. Smet.

M. Pascal Smet, membre du Collège réuni (en néerlandais).- *J'en demanderai un aperçu.*

- L'incident est clos.

Verenigd College zou uitoefenen, dan zou ik hetzelfde ondernemen. Centra voor kortverblijf en dagverblijven beantwoorden aan een reële behoefte in de mantelzorg. Ik steun volop uw plan om een op de buurt gerichte mantelzorg uit te bouwen, waarbij burens werkelijk voor elkaar zorgen. In een grote, anonieme stad als Brussel moeten we daar werk van maken. U krijgt mijn steun.

Bestaan er al concrete plannen voor semiresidentiële zorg of centra voor kortverblijf? Om hoeveel initiatieven gaat het en hoe zijn die verspreid over het gewest?

Mevrouw de voorzitter.- De heer Smet heeft het woord.

De heer Pascal Smet, lid van het Verenigd College.- Ik zal een overzicht opvragen.

- Het incident is gesloten.